

УКРАЇНА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ
вул. Ежена Потьє, 20, м. Київ, 03057

НАКАЗ

1 вересня 2017 року Київ

№ 275

Про затвердження Положення
про організацію освітнього процесу
в Національній академії

Відповідно до Закону України “Про вищу освіту” від 01 липня 2014 року № 1556-VII, рішення Вченої ради Національної академії державного управління при Президентові України (далі – Національна академія) від 06 липня 2017 року № 249/8-3,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про організацію освітнього процесу в Національній академії державного управління при Президентові України (додається).
2. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Президент Національної академії

В.С.Куйбіда

Проект наказу вносить:

В. о. директора Інституту публічного управління та адміністрування

І.В.Розпутенко

Проект наказу погоджено:

Перший віце-президент

А.П.Савков

Віце-президент

М.М.Білінська

Начальник відділу правового забезпечення

І.В.Печенкін

Заступник начальника управління –
начальник відділу бухгалтерського обліку і звітності управління планування фінансів,
бухгалтерського обліку і звітності,
заступник головного бухгалтера

В.М.Тригубенко

Заступник начальника управління –
начальник відділу документального забезпечення управління організаційного забезпечення

І.В.Козел

29.08.2017

Додаток
до наказу президента
Національної академії
від 01.09.2012 № 225

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
ПРИ ПРЕЗИДЕНТОВІ УКРАЇНИ (м.КИЇВ)

ВСТУП

Освіта є однією з найголовніших складових загальнолюдських цінностей. На сучасному етапі в Україні активно відбувається процес інтеграції національної системи вищої освіти в європейський і світовий освітній простір, здійснюється модернізація освітньої діяльності в контексті європейських вимог. Відповідно до Закону України “Про вищу освіту” метою діяльності вищих навчальних закладів є підготовка “конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях”.

Основним змістом освітньої діяльності вищого навчального закладу в сучасних умовах є формування інноваційного освітнього середовища, впровадження новітніх технологій в освітній процес, підвищення якості професійної освіти, забезпечення її мобільності, привабливості, конкурентоспроможності на ринку праці.

Положення про організацію освітнього процесу є основним нормативним документом, що регламентує провадження на високому рівні освітньої діяльності, яка забезпечує здобуття особами з вищою освіти відповідного ступеня за спеціальністю “Публічне управління та адміністрування” галузі знань “Публічне управління та адміністрування” в Національній академії державного управління при Президентові України (м.Київ) (далі – Національна академія).

Освітній процес - це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що провадиться у вищому навчальному закладі (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Метою освітнього процесу в Національній академії є підготовка фахівців для сфери публічного управління та адміністрування.

Основними завданнями освітнього процесу є:

- провадження на високому рівні діяльності, яка забезпечує здобуття особами вищої освіти відповідного ступеня за обраними ними спеціальностями;
- провадження наукової діяльності шляхом проведення наукових досліджень і забезпечення творчої діяльності учасників освітнього процесу, підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації та використання отриманих результатів в освітньому процесі;
- участь у забезпеченні суспільного та економічного розвитку держави шляхом формування людського капіталу;

- розвиток особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу морально-етичних цінностей, соціальної активності, громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах;

- забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності;

- створення необхідних умов для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів;

- збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства;

- поширення знань серед населення, підвищення освітнього і культурного рівня громадян;

- налагодження міжнародних зв'язків та посилення міжнародної партнерської взаємодії із заінтересованими сторонами в системі публічного управління та адміністрування;

- посилення позитивного іміджу Національної академії.

Принципи організації освітнього процесу:

- *компетентнісний*, передбачає підхід до визначення результатів навчання і базується на їх описі в термінах компетентностей. Компетентності покладені в основу кваліфікації випускника. Компетентнісний підхід є ключовим методологічним інструментом реалізації цілей Болонського процесу та за своєю сутністю є студентоцентрованим;

- *студентоцентризм* полягає в розробленні освітніх/навчальних програм, які зосереджуються на результатах навчання, компетентностях, які враховують особливості пріоритетів особи, що навчається, ґрунтуються на реалістичності запланованого навчального навантаження, яке узгоджується із тривалістю освітньої/навчальної програми. При цьому студенту/слухачу надаються більші можливості щодо вибору змісту, темпу, способу та місця навчання. Студентоцентризм базується на засадах особистісно-орієнтованої педагогіки, розвитку і саморозвитку особистості, що є необхідною умовою для осмисленого сприйняття і засвоєння студентами/слухачами навчальної інформації, формування у них здатності самостійно і творчо застосовувати її при вирішенні прикладних практичних завдань, потребує системності у прийнятті ефективних управлінських рішень;

- *мобільності*, ключовий принцип формування європейських просторів вищої освіти і досліджень, що передбачає різноманітні можливості для вільного переміщення студентів/слухачів, викладачів, дослідників, з метою академічного і загальнокультурного взаємозбагачення. Важливу роль у забезпеченні мобільності відіграють основні інструменти Болонського процесу: Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система, Рамка кваліфікацій Європейського простору вищої освіти, Додаток до диплома, а також європейська і національні системи забезпечення якості вищої освіти;

- *модуляризації*, полягає в побудові освітньої програми, при цьому всі компоненти (курси/навчальні дисципліни) мають однаковий або кратний вимір, що забезпечує необхідну динаміку освітнього процесу, робить його більш гнучким і керованим;

– **науковості та прогностичності**, полягає у застосуванні нових наукових знань під час підготовки фахівців, забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності, тобто у встановленні стійких зв'язків змісту освіти з науковими дослідженнями;

– **методичного консультування**, полягає в науковому та інформаційно-методичному забезпеченні учасників освітнього процесу електронними освітніми ресурсами через інформаційні середовища Національної академії;

– **технологічності та інноваційності**, полягає в технологізації процесу навчання, у використанні ефективних педагогічних й інформаційних технологій, що сприяє якійс підготовці фахівців з вищою освітою та входженню в єдиний інформаційний та освітній простір;

– **діагностичності** - забезпечення можливості оцінювання рівня досягнення та ефективності, сформульованих і реалізованих в системі освіти та професійної підготовки. Сучасні освітні технології дозволяють раціонально будувати процес навчання, більш ефективно управляти ним, порівнювати отримані результати із запланованими цілями на всіх етапах підготовки фахівців;

– **гнучкості та партнерства** - побудові системи освіти так, щоб зміст навчання й шляхи досягнення цілей освіти та професійної підготовки відповідали індивідуальним потребам, можливостям студента/слухача та формували у нього готовність до вирішення життєвих і професійних проблем;

– **організаційної динамічності** - забезпечення можливостей зміни змісту навчання з урахуванням динаміки соціального замовлення, вивчення попиту на окремі спеціальності на ринку праці з метою забезпечення якісної підготовки фахівців, їх конкурентоспроможності на національному і міжнародному ринках праці;

– **усвідомленої перспективи** в забезпеченні умов для глибокого розуміння здобувачами вищої освіти цілей навчання та професійної підготовки, а також реалізації можливості ефективної діяльності за своєю спеціальністю на рівні європейських і світових стандартів.

Освітній процес здійснюють: структурні підрозділи навчального та наукового напрямів Національної академії, структурні підрозділи Інституту публічного управління та адміністрування (далі - Інститут), Інституту підвищення кваліфікації керівних кадрів, кафедри. Для здійснення освітнього процесу за рішенням Вченої ради Національної академії згідно з законодавством України можуть створюватись навчальні, навчально-наукові та інші спеціалізовані навчальні підрозділи. Діяльність навчальних підрозділів регламентується Положеннями, затвердженими в установленому порядку.

Основну відповідальність за якість освітнього процесу в Національній академії несуть президент Національної академії, віце-президент за напрямом, директори Інститутів, завідувачі кафедр та керівники структурних підрозділів навчального напрямку. Національна академія забезпечує науково-педагогічних, наукових працівників, слухачів засобами навчання (навчальною, методичною, науковою літературою, технічними та іншими засобами) відповідно до своїх матеріальних та фінансових можливостей.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ (ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ)

1.1. **Освітня діяльність** в Національній академії провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб, створення рівних можливостей у здобутті якісної освіти, підготовки до життя і праці в сучасних умовах, розроблення та запровадження освітніх інноваційних технологій, демократизацію освіти та навчально-виховного процесу, розвитку неперервної освіти впродовж життя, інтеграцію української освіти в європейський і світовий простір, забезпечення соціального захисту слухачів та науково-педагогічних працівників, відповідального ставлення до власного здоров'я, охорони навколишнього середовища, створення найбільш сприятливих умов життєдіяльності суспільства.

Освітня діяльність в Національній академії спрямована на створення умов для особистого розвитку і творчої самореалізації людини, формування особистості шляхом патріотичного, правового, екологічного виховання, утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності, громадської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах.

1.2. **Мовою викладання** в Національній академії є державна мова. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності керівництво Національної академії має право прийняти рішення про викладання дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами, забезпечивши при цьому знання здобувачами вищої освіти відповідної дисципліни державною мовою.

1.3. У Положенні використані терміни і поняття, що застосовуються у нормативно-правових актах, які діють у системі вищої освіти, а також введені нові терміни відповідно до мети та завдань цього Положення, а саме:

Автономія вищого навчального закладу – самостійність, незалежність і відповідальність вищого навчального закладу у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів у межах існуючих правових норм.

Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності вищого навчального закладу за цією програмою на предмет:

- відповідності стандарту вищої освіти;

- спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у програмі результатів навчання;

- досягнення заявлених у програмі результатів навчання.

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у вищому навчальному закладі (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти.

Вищий навчальний заклад – окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у вищому навчальному закладі на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Зміст освіти – це науково-обґрунтована система дидактично та методично оформленого навчального матеріалу для різних рівнів та ступенів вищої освіти.

Зміст освіти визначається відповідною освітньо-професійною програмою підготовки, навчальними програмами дисциплін, структурно-логічною схемою підготовки, іншими нормативними актами органів державного управління освітою.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні вищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності;

Освітня діяльність – діяльність вищих навчальних закладів, що провадиться з метою забезпечення здобуття вищої, післядипломної освіти і задоволення інших освітніх потреб здобувачів вищої освіти та інших осіб

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма - система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ECTS, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Нормативна компонента навчання як сукупність модулів із зазначенням їх обсягу, рівня засвоєння, форм атестації формується за вимогами освітньо-професійної програми та забезпечується навчальними дисциплінами, вивчення яких є обов'язковим у межах відповідного рівня вищої освіти

Вибіркова компонента навчання визначається Інститутом Національної академії і представляє рекомендований для засвоєння зміст навчання, сформований як змістові модулі із зазначенням їх обсягу та форм атестації, призначений для задоволення освітніх і кваліфікаційних потреб і можливостей особистості, регіональних та галузевих потреб у фахівця певної спеціальності, спеціалізації, ефективного використання можливостей, традицій, кадрового і навчально-методичного забезпечення, а також досягнень наукових шкіл Національної академії.

Особа з особливими освітніми потребами – особа з інвалідністю, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти.

Програма навчальної дисципліни – визначає роль і значення відповідної навчальної дисципліни в підготовці та майбутній професійній діяльності фахівця; основні риси навчальної та науково-творчої діяльності, необхідні для успішної роботи, а також характер навчально-пізнавальних проблем і завдань, що сприяють формуванню цих рис; найважливіші світоглядні ідеї та категорії, які підлягають засвоєнню на конкретній змістовій основі; зміст навчання з дисципліни; очікувані результати навчання, тобто систему умінь, якими повинні оволодіти слухачі, а також рівні їх сформованості.

Навчальна програма нормативної дисципліни є складовою стандарту вищої освіти. Навчальна програма вибіркової дисципліни розробляється кафедрами Інституту Національної академії, підлягає схваленню Науково-методичної ради та/або Вченої ради Інституту і затверджується директором Інституту Національної академії.

Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом Інституту Національної академії і розробляється для кожної навчальної дисципліни на основі програми навчальної дисципліни та робочого навчального плану.

Робоча програма навчальної дисципліни містить викладення конкретного змісту дисципліни з розподілом на окремі види навчальних занять, визначає форми їх вивчення (навчальні заняття, виконання індивідуальних завдань, практична

підготовка, самостійна робота), розподіл навчальних годин за видами занять, форми і засоби поточного та підсумкового контролю, інформаційно-методичне забезпечення.

Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні кафедри, схвалюється рішенням Науково-методичної ради та/або Вченої ради Інституту та затверджується директором Інституту Національної академії.

Структурно-логічна схема підготовки. Структурно-логічна схема підготовки – це наукове й методичне обґрунтування процесу реалізації освітньо-професійної програми підготовки. Структурно-логічна схема (далі – СЛС) підготовки надається у вигляді мережі міждисциплінарних зв'язків за спеціальністю і діє протягом усього терміну реалізації відповідної освітньої програми підготовки.

СЛС – основа для створення навчального та робочого навчального планів і є необхідною умовою впровадження кредитної організації освітнього процесу.

Вихідною інформацією щодо розробки СЛС є перелік навчальних дисциплін із зазначенням їх шифрів, назв та обсягів у кредитах ECTS.

У формування СЛС закладені такі основні принципи навчання:

- принцип випереджаючого навчання – навчальні дисципліни, які найбільш суттєво впливають на розуміння слухачами навчального матеріалу базових дисциплін, повинні вивчатись у повному або достатньому обсязі до початку вивчення базових дисциплін;

- принцип неперервності і послідовності навчання – вивчення фахових дисциплін починається з першого року навчання і триває до його завершення;

- принцип наступності навчання – вивчений у даній дисципліні матеріал використовують при вивченні наступних дисциплін, в процесі проходження практик (стажування) слухачів;

- принцип академічної мобільності - можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі (науковій установі) на території України чи поза її межами;

- принцип академічної свободи - самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Основу організації освітнього процесу в Національній академії становлять засади та принципи **кредитної системи підготовки фахівців**. *Кредит* – умовна одиниця, яка використовується для вимірювання навчального навантаження слухача у термінах часу, необхідного для засвоєння змістових модулів або блоку змістових модулів і досягнення визначених результатів навчання. Кредит передбачає всі види навчальної діяльності слухача (аудиторні заняття, самостійну та індивідуальну роботу, навчальні, виробничі та переддипломна практики, стажування, контрольні заходи, кваліфікаційні (магістерські) роботи. *Ціна кредиту* складає 30 академічних годин, із яких не менше 1/3 і не більше 2/3 – години самостійної роботи студента та слухача. Нормативна кількість залікових одиниць на один навчальний рік – 60 кредитів ECTS.